

De gamle ledere

Fri Folk.

102927

Og forteller
hvordan
de førte det
norske folk
mot 9. april.

har ordet!

lps. Resultatet så vi 9. april, da de gamle ledere satte kronen på verket ved å la den ungdom som de selv hadde tatt våbnene fra gå til krig mot verdens beste soldater. Det kan neppe betegnes som annet enn overlagt mord med kaldt blod. Her har de ansvarlige selv ordet:

Fr. Monsen: «Det har alltid været enighet innen vårt parti om at men skulde søke å gjøre den borgerlige hær ubrukelig.»

Arbeiderpartiets landsstyre: «Det norske Arbeiderparti ser det som en av sine viktigste oppgaver å bekjempe militærvesenet og avsløre dets klassekarakter. Ved å påvirke den vernepliktige ungdom i og utenfor tjenesten må militærvesenet gjøres uskikket som organ for den herskende klasse i dens kamp mot arbeidernes fremmarsj og som redskap ved avgjørelsen av mellomfolkelige tvister.»

UTROLIG, MEN SANT — —

Resultatene av denne virksomhet kan det befal som tjenestgjorde rundt omkring på våre ekserseplasser fortelle adskillig om. De kan fortelle om forsvarsminister Monsens antimilitære brosjyrer, som blev beslaglagt på ekserseplasser selv under Monsens statsrådshid. De kan fortelle at saken mot dem som drev antimilitær agitasjon måtte henlegges av myndighetene fordi det var forsvarsministeren selv som hadde forfattet de kriminelle skrifter!

Brosjyren «Jeg vil verge mitt land. Men mot hvem?» (Utgitt av Det norske Arbeiderparti og A. U. F.): «Til å føre krig mot en ytre fiende er både hæren og marinen helt ubrukelig. Det foreligger nu så mange sakkynndige uttalelser at ingen behøver å være i tvil om dette spørsmål.»

DA VAR SKROTTET BRUKBART — —

Det var de samme forsvarsdelegere og militærnektene som i april 1940 sendte den norske ungdom ut som kanonføde i en allerede tapte krig — mot Kommanderende Generals råd — uten våben — uten øvelse — uten brukbar ledelse — og som

Et av de store politiske mål for nær sagt alle partier i Norge var som bekjent å legge landet forsvarelsøst, å drepe forsvarsviljen og å stille den norske ungdom på like fot med busknegrene, hvis det en gang brakket

Ja, hvem kjenner ikke denne karen — mannen med dynamitten i borehullene, syndikalistene, rabulisten, kort sagt altmuligmannen, — nu rømling og kongepatriot Martin Tranmæl. — Til høire:

J. L. M. — også lydende navnet Johan Ludvig Mowinckel som nedestående fotografiske gjengivelse av hans eget brev til partifelle generalsekretær Evenrud, avslører som —

etter flukten fra Norge sitter i Londonkjellerne og i Boston og prøver å hisse nordmennene til fortsatt «krig».

MOWINCKELS INNSATS I 1939.

Og så har vi J. L. Mowinckel i 1939: «Jeg har i det hele tatt følelsen av at de som agiterer sterkest nu (for styrkelse av forsvaret) står på standpunktet 1905. De mener at vår stilling er som den var den gang. Men den gang rustet vi oss til krig, som jeg har sagt, i de foredrag jeg har holdt. Vi rustet oss til krig, for vi visste at det det gjaldt den gang det var å gripe til våben om vår frihet og selvstendighet blev truet. Nu har vi i virkeligheten ingen fiende, vi er venner med alle.»

MENER DE VIRKELIG — — ?

Bladet «Fremovers» i Narvik, Det norske Arbeiderpartis organ, skrev 27. oktober 1939 i forbindelse med krav om økede bevilgninger til forsvaret: «Og en må spørre de som nu krever nye kjempebevilgninger: Mener de at vårt land skal gå i krig mot en eller annen stormakt?» Den gang ventet man nemlig nogen andre og da passet det ikke å

gå til krig mot en stormakt. Det var først på et senere tidspunkt — noen måneder senere — at vårt forsvaret plutselig var blitt sterkt nok til å ta kampen op mot verdens sterkeste militærmakt. Da blev forsvarsnedbryterne de verste krigsrumlere.

KOHT OG OVERMAKTEN

Utenriksminister Koht uttalte efter den grove engelske neutralitetskrenkelse i Jøssingjord: «De vilde vore i strid med all militærtenkemåte å ta op kamp mot ei slik overmakt (1 britisk krysser og 5 jagere), det vilde ingen ting ha nytta og vore rein usans.»

Nogen måneder senere, 11. april 1940, uttalte Nygaardsvold: «Regjer inga venter av det norske folk at det setter all sin kraft inn for å verge landets sjølstende.»

FORKLAR-INGEN

Koht har forøvrig selv gitt forklaringen på hvorfor 6 britiske krigsfartøier mot 2—3 norske var et så ulike parti at det stred mot all militærtenkemåte, mens en umobilisert norsk hær mot en tysk hær som had-

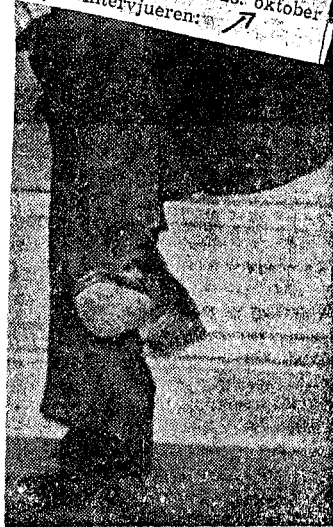
Skrevet i mine egne. De sammenklæbet at jeg ønsket endring og uten at noen kan

Ovenstående skriftlinjer er venstresiden

mond. Vi må straks i parti for England og Sovjet-Russland. Det sistnevnte hadde som kjent sine vanskeligheter og så valgte da bladet og alle dets meningsfeller definitivt kapitalistene i England.

DEN FORUTSE- ENDE UTEN- RIKSLEDER

I et intervju med utenriksminister Koht i Tidens Tegn i oktober 1939 — næsten to måneder etter krigsutbruddet — (TF 28. oktober 1939) spør intervjueren:

le besatt alle de viktigste punkter i landet og næsten alle militærdepoter lot sig høre. I protokollen fra den norske regjeringsskonferanse 2. mars 1940, hvor man behandlet det første engelske forsøk på å trekke Norge inn i krigen under påskudd av å ville hjelpe Finnland, finner man følgende:

Torp: «Hvis de engelske og franske tropper allikevel kommer (selv om Norge ikke gav tillatelse), skal vi da nøie oss med protest eller treffe foranstaltninger til å hindre gjennommarsjen?»

Koht mente at vi måtte nøie oss med å protestere — vi må ikke stille oss slik at vi kommer med i krigen på gal side, hvis det ikke kan forhindres at vi kommer med.

DET NØITRALE NORGE

Ellers var det jo nok av eksempler på vår storartede nøytralitet. Her er noen karakteristiske uttalelser:

Jac. Worm-Müller: «Skal nøytraliteten drives så vidt at en ikke skal si fra, men tie stille til dette? (München-avtalen.) Da er nøytraliteten trelldom.»

A. W. Brøgger: «Og hvor sterke er så ikke vår plikt til å kjempe for Tsjekkoslovakia.»

I det norske regjeringsorgan kunde man lese: «I tilfelle det bryter ut en krig, må all kraft som kan mobiliseres settes inn for omstyrning av det nazistiske regime i Tyskland.»

«Fremtidens», Drammen, skrev en måned før krigen brøt ut: «Nøytralitet må betraktes som selv-

«Fastholder De hr. utenriksminister, at De allerede for mere enn et halvt år siden var sikker på at krigen vilde komme i høst?»

På dette svarer hr. Koht ordrett: «Jeg fikk på mange måter opplysninger som bekrefter disse inntrykkene, og jeg sa til hvem som vilde høre på det: I høst har vi krigen. Den synes uundgåelig, og den var uundgåelig på grunn av de krefter som var satt i bevegelse.»

Herr Koht kunde altså i april-mai 1939 ha fortalt til «hvem som vilde høre på det», at krigen vilde komme i løpet av et halvt år, men til det norske folket sa utenriksministeren ikke ett ord, og hans regjering gjorde intet for å forberede vårt folk på denne katastrofe, annet enn å legge landet åpent for den ene part.

VESTMAKT- ENE OG VÅR NØITRALITET

28. mars holdtes krigsråd i London. Der besluttet Vestmaktene, at de ikke skulde ta hensyn til Norges nøytralitet, og det blev gitt meddelelse om det til Norges utenriksstyre.

Allerede 30. mars — to dager senere — kjente Tyskland til Vestmaktens beslutning om å besette Norge. Når der så ofte tales om at Tyskland lang tid i forveien hadde forberedt invasjon i Norge — er naturligvis dette riktig, for så vidt som det i et hvert fall etter 30. mars gjorde alle forberedelser til å forhindre det planlagte engelske landgangsforsøk i Norge.

3. april overleverte den britiske minister en offisiell note til utenriksminister Koht, hvori begge Vestmakter uttrykkelig og skriftlig opstiller hensynet til Norges nøytralitet.

7. april avgikk en britisk flåte fra Scapa Flow og Rosyth (ifølge Chamberlains uttalelser) for å landsette britiske tropper i Norge. De blev stanset underveis av en tysk flyeskadrede og tvunget til å snu.

8. april meddelte Vestmaktene i en note at de hadde lagt ut miner ved Stat, Bud og i Vestfjorden og holdt to krigsskib der.

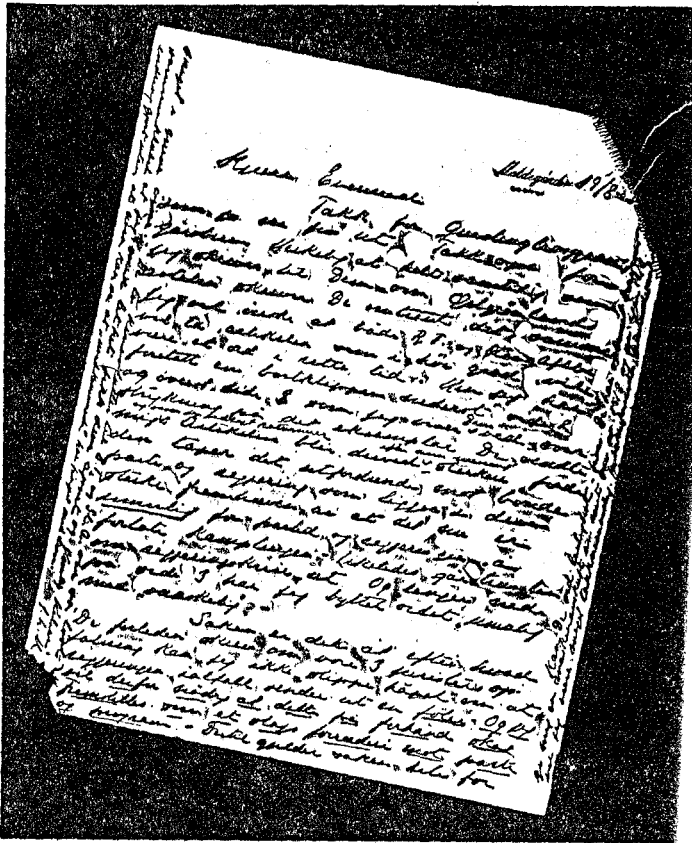
I februar 1940 sluttet vi en handelsavtale med England om at malmeeksporten uhindret skulde tillates gjennom norsk territorialfarvann.

Knappt en måned senere sendte England sin note av 5. april og forlangte det samme territorium sperret, og meddelte at det selv vilde ta sig av dette!

Fretdag 5. april fikk regjeringen bevislig en advarsel fra den britiske minister, men mobiliserte ikke. Den mobiliserte heller ikke 7. og 8. april da England la ut miner på norsk sjøterritorium.

Selv ikke natten til 9. april blev mobilisert. Få dager før var besetningen på våre kystbefestninger avløst med et uøvet mannskap — store deler av vårt nøytralitetsvern sendt hjem. Et gardekompani så sent som 8. april. Miner var ikke lagt ut. Oberst Getz meddeler i sin bok «Felttoget i Trøndelag» at der var gilt beskjed om at Agdenes ikke skulde forsvares.

Alle tenkelige forberedelser var gjort — for å holde veien åpen for Vestmaktene. Når den tyske besettelse kunde skje så lynsnart, skyldtes det ikke minst denne omstendighet.

to Kvernecutter til B.T. og St. A. var så langt at det fikk dem åpnast og Jørgen Kvernecutter at «Kvernecutter» har ringet så langt.

de besatt alle de viktigste punkter i landet og næsten alle militærdepoter lot sig høre. I protokollen fra den norske regjeringskonferanse 2. mars 1940, hvor man behandlet det første engelske forsøk på å trekke Norge inn i krigen under påskudd av å ville hjelpe Finland, finner man følgende:

Torp: «Hvis de engelske og franske tropper allikevel kommer (selv om Norge ikke gav tillatelse), skal vi da nøie oss med protest eller treffe foranstaltninger til å hindre gjennommarsjen?»

Koht mente at vi måtte nøie oss med å protestere — vi må ikke stille oss slik at vi kommer med i krigen på gal side, hvis det ikke kan forhindres at vi kommer med.

DET NØITRALE NORGE

Ellers var det jo nok av eksempler på vår storartede nøytralitet. Her er noen karakteristiske uttalelser:

Jac. Worm-Müller: «Skal nøytraliteten drives så vidt at en ikke skal si fra, men tie stille til dette? (München-avtalen.) Da er nøytraliteten trelldom.»

A. W. Brøgger: «Og hvor sterkere er så ikke vår plikt til å kjempe for Tsjekkoslovakia.»

I det norske regjeringsorgan kunne man lese: «I tilfelle det bryter ut en krig, må all kraft som kan mobiliseres settes inn for omstyrting av det nazistiske regime i Tyskland.»

«Fremtiden», Drammen, skrev en måned før krigen brøt ut: «Nøytralitet må betraktes som selv-

«I det norske regjeringsorganministeren ikke ett ord, og hans regjering gjorde intet for å forberede vårt folk på denne katastrofe, annet enn å legge landet åpent for den ene part.

VESTMAKTENE OG VÅR NØITRALITET

28. mars holdtes krigsråd i London. Der besluttet Vestmaktene, at de ikke skulde ta hensyn til Norges nøytralitet, og det blev gitt meddelelse om det til Norges utenriksstyre.

Allerede 30. mars — to dager senere — kjente Tyskland til Vestmaktene beslutning om å besette Norge. Når der så ofte tales om at Tyskland lang tid i forveien hadde forberedt invasjon i Norge — er naturligvis dette riktig, for så vidt som det i et hvert fall etter 30. mars gjorde alle forberedelser til å forhindre det planlagte engelske landgangsforsøk i Norge.

5. april overleverte den britiske minister en offisiell note til utenriksminister Koht, hvori begge Vestmakter uttrykkelig og skriftlig op sier hensynet til Norges nøytralitet.

7. april avgikk en britisk flåte fra Scapa Flow og Rosyth (ifølge Chamberlains uttalelser) for å landsette britiske tropper i Norge. De blev stanset underveis av en tysk flyeskadre og tvunget til å snu.

8. april meddelte Vestmaktene i en note at de hadde lagt ut miner ved Stet, Bud og i Vestfjorden og holdt to krigsskip der.

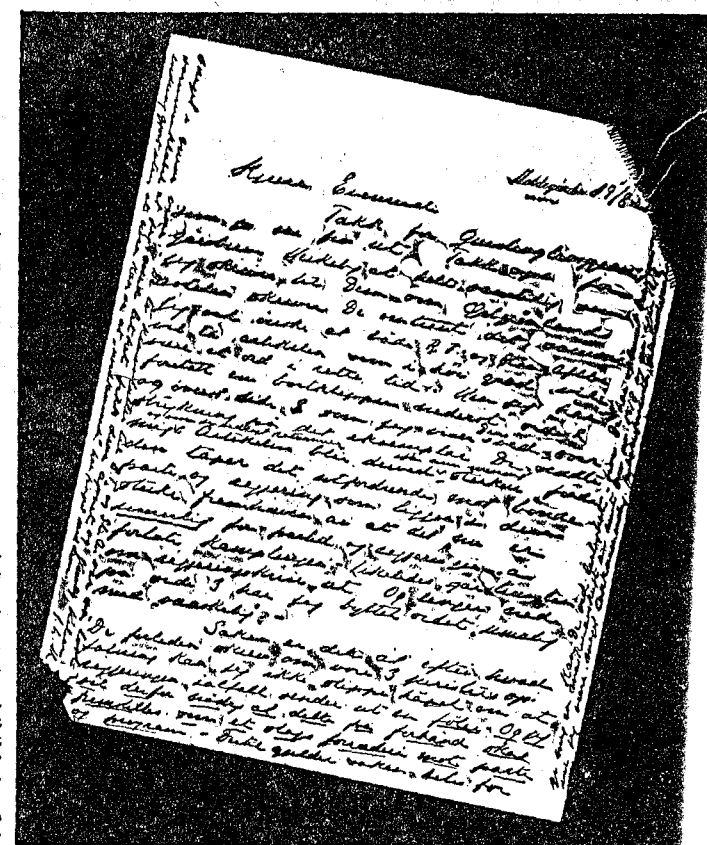
I februar 1940 sluttet vi en handelsavtale med England om at malmeksporten uhindret skulde tillates gjennom norsk territorialfarvann.

Knappt en måned senere sendte England sin note av 5. april og forlangte det samme territorium sperret, og meddelte at det selv vilde ta sig av dette!

Freitag 5. april fikk regjeringen bevislig en advarsel fra den britiske minister, men mobiliserte ikke. Den mobiliserte heller ikke 7. og 8. april da England la ut miner på norsk sjøterritorium.

Selv ikke natten til 9. april blev mobilisert. Få dager før var besetningen på våre kystbefestninger avløst med et uøvet mannskap — store deler av vårt nøytralitetsvern sendt hjem. Et gardekompani så sent som 8. april. Miner var ikke lagt ut. Oberst Getz meddeler i sin bok «Felttoget i Trøndelag» at der var gitt beskjed om at Agdenes ikke skulde forsvares.

Alle tenkelige forberedelser var gjort — for å holde veien åpen for Vestmaktene. Når den tyske besettelse kunde skje så lynsnart, skyldtes det ikke minst denne omstendighet.

«Kjære Lutter! Det B.T. og St. A. var vår lov. Det har faktisk denne åprøhet og frakke vilken at "undtkommende" har fingret med dem. f. b. d.